

**A Magyar Hadtudományi Társaság elnökségének
beszámolója a küldöttgyűlés előtt
a 2007-2009 között végzett tevékenységről**

A Magyar Hadtudományi Társaság 2010. évi munkaterve

Budapest, 2010. március 29.

Beszámoló
a Magyar Hadtudományi Társaság
2007-2009-es években végzett tevékenységéről

Általános helyzet

A Magyar Hadtudományi Társaság a beszámolási időszakban a 2007. március 30-án megválasztott vezető szervek (Intéző Bizottság, Felügyelő és Etikai Bizottság) irányításával tevékenykedett. A beszámolási időszak jelenti a 2009. évet, de egyúttal jelenti a 2007-2009 közötti időszakot is, a kettőt nem lehet egymástól függetlenül vizsgálni. Ráadásul egy-egy évről a beszámoló nem pontosan a naptári évet öleli fel, hanem az előző küldöttgyűléstől az aktuális küldöttgyűlésig eltelt időt, gyakorlatilag március végétől március végéig tartó periódust. Jelen beszámoló is tükrözi ezt a kettősséget.

A mostani – tisztújító – küldöttgyűlés elé az elnök és az Intéző Bizottság által összeállított, az elnökség által március 5-én megvitattott, korigált és kiegészített beszámolót terjesztjük be, az alapszabálynak megfelelően.

A legutóbbi tisztújító küldöttgyűlésen a következő összetételű Intéző Bizottságot választottuk meg: elnök Nagy László, alelnök Padányi József, elnökhelyettesek Felházi Sándor, Fodor Péter, Kovács Zoltán, Szabóné Szalánczi Erika, Ványa László.

Alapvetően három dolog jellemezte ezt az Intéző Bizottságot:

Először: kivétel nélkül teljes munkaidőben, felelősségteljes munkakörben dolgozó személyekből állt és áll ma is, ami megnehezítette az átgondolt munkaszervezést, a kiszámítható munkavégzést. Ezen belül a hét főből hatan a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem állományába tartoznak, ami viszont megkönnyítette a kapcsolattartást, az egyeztetést.

Másodszor: a mostani vezetőség szinte kivétel nélkül nemcsak lelkiismeretes és pontos, de ugyanakkor dinamikus, kezdeményezőképz, az új iránt fogékony tagokból állt, és néhány vonatkozásban ennek köszönhetően sikerült is megújítani tevékenységünket.

Harmadszor: gyakorlatilag változatlan összetételben folytathattuk a munkát a mostani beszámolási ciklusban (2007-2009) az előző beszámolási ciklushoz (2004-2006) képest. Ezt formailag a korábban végzett munka elismerésének tekintettük, tartalmilag pedig – a tapasztalatok birtokában – lehetőségünk nyílt a munka színvonalának bizonyos fokú emelésére, bizonyos tevékenységi formák megújítására.

A mostani beszámolási ciklus volt az első, amikor már az egész időszakban a pályázati rendszerben kiválasztott munkatársakkal – titkárságvezetővel, könyvelővel, nyomdai kivitelezőkkel – dolgoztunk. Határozottan állíthatjuk, hogy ez két markáns eredménnyel járt: *olcsóbbá* és egyúttal *eredményesebbé* tette ezen munkakörök ellátását. Ezúton is megköszönjük említett munkatársainknak a lelkiismeretes, színvonalas munkát.

Titkárságvezetőnk, Petró Emese dicséretére legyen mondván, a beszámolási időszak egészére jellemző, hogy megszüntethettük a korábbi években bevezetett „ügyeleti” rendszert, amikoris az Intéző Bizottság tagjai, az Etikai Bizottság elnöke, a Hadtudomány főszerkesztője egy-egy délelőttöt felváltva a Társaság irodájában töltöttek, hogy mindig legyen úgymond intézkedőképes személy a titkárságon. Ezt a változtatást megkönnyítette, hogy a Társaság elnöke az érintett időszakban (2007-2009) már nem töltött be tanszékvezetői beosztást.

Ugyancsak ezekben az években érvényesült maradéktalanul, tehát mindhárom évben az a korábbi döntésünk, hogy a Hadtudomány című folyóiratban megjelenő cikkekért a szerzőknek nem fizetünk honoráriumot. A kezdeti aggodalmakkal szemben ez a döntés semmiféle visszaesést nem eredményezett a publikálási hajlandóságban, soha nem szenvedtünk hiányt megjelentethető tanulmányokban, cikkekben. Azoknak lett igazuk, akik azt hangoztatták, hogy szerzőként megjelenni a Társaság folyóiratában valóban presztízst, tekintélyt jelent.

A 2007-2009-es ciklus volt az első, amikor mindvégig működött az elnökség által életre hívott, a szervezeti egységektől beérkező elismerési javaslatok összefogására szolgáló Díj-bizottság, amelynek „megtartását” a következő elnökségnek és Intéző Bizottságnak is javasoljuk. Egyébként az egész folyamat gördülékenyebbé tétele érdekében közreadtuk a javasolható elismerések rendszerét valamint a javaslatok megformálását elősegítő űrlapokat.

Ebben a ciklusban már minden alkalommal összeállítottuk és eljuttattuk a szervezeti egységekhez a beszámoló szempontjait annak érdekében, hogy a beérkező anyagok többé-kevésbé egységes stílusban készüljenek, tartalmazzák azokat az adatokat, amelyek a központi beszámoló elkészítéséhez nélkülözhetetlenek. Most már – a legutóbbi változtatások eredményeképpen – az alapszabályunk is tartalmazza a szervezeti egységek ezirányú kötelezettségeit. (Más dolog, hogy a szervezeti egységek ennek ellenére a legváltozatosabb összetételű és logikájú beszámolókat adták le, néhány pedig le sem adta.)

A ciklus során egyébként több ízben is módosítottuk az alapszabályt. Most úgy gondoljuk, hogy jelen küldöttgyűlésnek ilyen jellegű feladata nincs, az alapszabály (és a többi szabályzó is) teljes egészében megfelel a Társaság saját működési elveinek és a velünk szemben megfogalmazott követelményeknek is.

Végre, hosszú évek sikertelen próbálkozásai után eljutottunk oda, hogy az Intéző Bizottság ülésein egy-egy szakosztály elnökének, vezetőségének bevonásával eszmét cserélünk az adott szervezeti egység helyzetéről. Igazából zökkenőmentesen ez a módszer csak az utolsó beszámolási évben, 2009-ben működött: a legutóbbi küldöttgyűlés óta megtartott IB-üléseken nyolc szakosztály adott számot tevékenységéről, beszéltük meg közösen a legfontosabb tennivalókat, esetenként a megújulás, a kibontakozás útjait. Összesen eddig tíz szakosztállyal folytattunk ilyen jellegű beszélgetést, és melegen ajánljuk a jelen küldöttgyűlésen megválasztandó új Intéző Bizottságnak, hogy folytassa ezt a fajta kapcsolattartást a szervezeti egységekkel. Egy hároméves ciklus alatt gyakorlatilag minden szakosztállyal, területi tagozattal vagy klubbal sort tudunk keríteni egy elbeszélgetésre, tapasztalatcserére.

Teljesen formabontó kezdeményezésre került sor a beszámolási ciklusban: a 2008-ban tartott küldöttgyűlésen megfogalmazódott kritikai észrevételek folyamán az elnökség felkért egy tekintélyes személyiségekből álló eseti bizottságot, hogy mérjék fel a Társaság egészének aktuális helyzetét, állapítsák meg a stratégiai feladatok prioritását, a megújulás lehetőségeit, az esetleges kitörési pontokat. (A későbbiekben ezt az eseti bizottságot az egyszerűség kedvéért stratégiai bizottságnak neveztük.) A bizottság Holló József, Pataky Iván, Turák János és Várhegyi István összetételben rendkívül jelentős munkát végzett. Eredetileg a 2009. évi küldöttgyűlésnek kellett volna beszámolniuk a végzett munkáról és ajánlásokat megfogalmazniuk, de – felmérve a feladat nagyságrendjét – kérték a határidő meghosszabbítását a jelenlegi tisztújító küldöttgyűlésig. Tehát most fogjuk meghallgatni beszámolójukat, véleményüket, javaslataikat. Előzetesen tájékoztatjuk a küldöttgyűlést, hogy a stratégiai bizottság képviselője gyakorlatilag állandó meghívottként megjelent az elnökség ülésein, esetről esetre tájékoztatást adott a munka menetéről és eredményeiről. Így történt ez legutóbb március 5-én is, amikor tulajdonképpen a munka első szakaszának befejezéséről számolhattak be.

Rövid ideig úgy látszott, hogy a stratégiai bizottság – miután amúgy is elbeszélgetnek minden szakosztály képviselőivel – el tudná látni a tisztújításhoz elengedhetetlenül szükséges jelölőbizottság munkáját is, a mandátum kibővítése azonban nem bizonyult számukra elfogadhatónak. Az elmúlt év szeptemberében így került sor egy tényleges jelölőbizottság felkérésére az elnökség részéről Szabó József, Csikány Tamás és Király László összetételben (a későbbiekben a küldöttgyűlésen ők is fontos szerepet fognak játszani).

Jelen beszámoló természetesen az elnökség beszámolója, amelyet ez a fórum a március 5-ei ülésen egészített ki és hagyott jóvá. Tőlünk (az elnökségtől) teljesen függetlenül számol be a küldöttgyűlésnek a Felügyelő és az Etikai Bizottság, mint a küldöttgyűlés által 2007-ben megválasztott önálló testületek. Tájékoztatásul jelezzük, hogy ezúttal első ízben – az

alapszabályban rögzített módon – az elnökség hivatalosan előzetes tájékoztatást kapott a két független testület beszámolójának tartalmáról, és ezt már figyelembe vehettük saját beszámolónk összeállításánál során.

Az is természetes, hogy az elnökség beszámolójának szerves részét képezik a szakosztályok, területi tagozatok és klubok (a továbbiakban szervezeti egységek) beszámolóit is, amelyeknek szerkesztett, rövidített változatát jelen beszámoló is tartalmazza. E helyütt csak azt szeretnénk kiemelni – erről szó esik majd az elnök szóbeli kiegészítőjében is –, hogy az elmúlt három évben, különösen pedig a 2009-es évet lezáró rendezvények során jó néhány szakosztályunk vezetése megújult. Eredményes munkát kívánunk az újonnan funkcióba lépett vezetőségeknek, meg természetesen a régieknek is.

A 2007-2009-es években is arra törekedtünk, hogy a különféle elismerések odaítélése illetve igénylése ténylegesen az érdemek alapján történjen. A szervezeti egységektől ismételtén kértük és kérni fogjuk a jövőben is, hogy az éves beszámoló elkészítése céljából összehívott rendezvényük foglaljon állást az elismerések kérdésében is. Ki más tudná érdemben megítélni, melyik tagtársunk szolgált rá az elismerésre, ha nem az a helyi közösség, ahol a Társaságunk lényegét jelentő tudományos munka folyik? Köszönjük a beszámolókkal egyidőben megfogalmazott javaslatokat (annak, aki ilyeneket leadott), figyelembe vettük/vesszük a Társaság közös javaslatainak elkészítése során.

Befejeződött a Társaság által kiírt pályázatokra a korábbi években beérkezett anyagok feldolgozása, katalogizálása, ami nagymértékben áttekinthetővé teszi ezt a fontos tevékenységi területet. Gondoljunk csak bele: fennállásunk majd húsz éve alatt jóval több mint százhusz pályamunka érkezett be, közülük – szerkesztett formában – mintegy hetvenet publikáltunk, sokat átadtunk esetleges felhasználásra a HM illetve a Vezérkar illetékes osztályainak. Most már az egész anyag áttekinthető, visszakereshető, kutatható formában fenn van a Társaság honlapján, amiért elismerés illeti Szalánczi Erika elnökhelyettest.

Immár magától értetődően rendszeressé, évi rutinfeladattá vált, hogy a figyelmenlenségéből vagy más ok miatt nem fizető tagtársainknak névre szólóan levelet írunk, megkérdezzük: tagjai kívánnak-e maradni a Hadtudományi Társaságnak. Igaz, az érintetteknek ezekben az években is csak kisebb fele válaszolt pozitívan, de ezzel együtt a módszer tisztább helyzetet eredményezett, a jövőben is célszerű élni vele. Mégpedig egyértelműen a szervezeti egységek útján.

A korábban kialakult gyakorlatnak megfelelően ebben a ciklusban is rendszeresen tájékoztatást adtunk tevékenységünkről a Magyar Tudományos Akadémia IX. osztály Hadtudományi Bizottságának (a beszámolási időszak mindhárom évében sor került ilyen beszélgetésre). Tájékoztatásunkat, amely kitért a Társaság tevékenységi körének minden lényeges elemére, a bizottság mindhárom alkalommal köszönettel elfogadta.

A ciklus mindhárom évében érvényesült az a 2007-ben hozott küldöttgyűlési határozatunk, melyet az alapszabályban is megjelenítettünk, hogy a szervezeti egységek az adott év során felhasználhatják az előző évben befizetett tagdíj bizonyos hányadát. Megítélésünk szerint a rendszer bevált, a küldöttgyűlés által esetről esetre megállapított arány (eddig minden évben 25%) szintén reálisnak bizonyult. Ezúton javasoljuk a megválasztandó vezetésnek, hogy igyekezzen ezt a rendszert továbbra is működtetni. Konkrétan pedig az a javaslatunk, hogy a jelen küldöttgyűlés hagyja változatlanul a 25%-os mértéket.

Az évtized közepétől sikerült „kiharcolnunk”, hogy a Hadtudományi Társaság is a korszorúzó szervek között szerepeljen a központi Honvéd emlékműnél május 21-én. Ezt a státuszt a jövőben is meg szándékozunk tartani. Ebben az évben viszont egy újabb – a Társaság jubileuma alkalmából tett – kezdeményezésünk volt eredményes: a Honvédelmi Minisztérium által kiadott asztali naptár november 18-ai bejegyzése utal a Magyar Hadtudományi Társaság megalakulásának 20. évfordulójára.

Természetesen a régi, jól bevált munkamódszereken keveset vagy semmit nem változtattunk. Általában évi négy alkalommal tartottunk elnökségi üléseket, 2009-ben például március elején, május közepén, szeptemberben és decemberben, illetve már ebben az évben március 5-én. Az elmúlt évtől kezdődően az elnökségi ülésen hozott érdemi határozatokat mindjárt az ülés után közzétesszük honlapunkon és a folyóiratunkban, illetve évi összesítésben jelezzük a beszámolóban is.

Az Intéző Bizottság a nyári időszak kivételével általában havonta egyszer ülésezett, konkrétan január 15-én, február 19-én, április 30-án, június 10-én, szeptember 2-án, november 5-én, december 2-án. Üléseink alapvető rendeltetése 2009-ben is az elnökségi ülések előkészítése volt, illetve a két elnökségi ülés között a Társaság folyamatos működésének biztosítása. Szerencsére a beszámolási időszakban semmi olyan rendkívüli esemény nem történt, amely indokolta volna a „soron kívüli” ülésezést. Gyakorlatilag minden elnökségi ülés első napirendi pontja az Intéző Bizottság beszámolója volt a két elnökségi ülés között végzett munkáról. Az elnökség érdemi kifogást az IB munkájával szemben nem emelt.

Az elnökségi üléseken 2009-ben megvitatott témákról illetve a hozott határozatokról az alábbiakban adunk rövid összefoglalást:

Március 6-án: megvitatottuk a beszámoló tervezetét és elfogadtuk a módosításokat, határoztunk a Társaság címeréről, a könyvelő díjazásának módosításáról, az FB és az EB beszámolójának előzetes ismertetéséről, az életműdíj és emlékérem valamint szakértői cím adományozásáról.

Május 14-én szó esett a Társaság 2010-es jubileumáról, a megemlékezés módjairól, Kiss Károly emléktáblájának újraavatásáról, Pirityi Sándor elhunytáról, az energiabiztonsági konferenciáról, határoztunk a „stratégiai” bizottság mandátumának kibővítéséről, az elnökségi határozatok nyilvánosságra hozatalának formáiról.

Szeptember 25-én megbeszéltük a *Hadtudomány* folyóirattal kapcsolatos kiadásokat, a hadtudományi konferencia-sorozat beindítását, az alapszabály módosítását, a HM pénzügyi támogatásával kapcsolatos kérdéseket, a Társaság és a Hadtudományi Bizottság kapcsolatát, a BHKK pályázatát (Civil szervezetek az európai biztonságért) és a Társaság bekapcsolódását ebbe a pályázatba, határoztunk a Pákozdi Emlékmű felújításához való hozzájárulásról (50 ezer forint), a Hadtudomány jubileumi különszámáról, a könyvelő és az elnök javadalmazásáról, a Tanárky-díj odaítéléséről, megválasztottuk a jelölő bizottságot.

December 11-én a napirenden szerepelt: tájékoztatás a Tábarnoki Klub előtt történt beszámolásról, a szenátus ünnepi üléséről, a hadtudományi konferencia-sorozat második rendezvényéről, a folyóiratunkkal kapcsolatos előszerződésekről, a Kiss Károly emléktábla újraavatásáról és a nevét viselő klub újfajta működéséről, a magyar katonai repülés és a polgári védelem 2010-es jubileumáról, a beszámoló-tisztújító küldöttgyűlés előkészítéséről, határozatot fogadtunk el a pályázatok értékeléséről.

2010. március 5-én elfogadtuk az elnökség küldöttgyűlés elé terjesztendő beszámolóját, az elnökség tudomásul vette, hogy hozzájárulunk *A magyar tisztképzésért* alapítványhoz (20 ezer forinttal).

Bizottságaink (Felügyelő, Etikai, Díjbizottság) két módon kapcsolódtak be a munkába: szükség szerint üléseztek, hogy megvitassák a napirenden lévő kérdéseket, de elnökeik rendszeresen meghívást kaptak az Intéző Bizottság illetve az elnökség üléseire is (csakúgy, mint örökös tagjaink, illetve a Hadtudomány főszerkesztője).

A Társaság Várhegyi István személyében az előző ciklusban kijelölte hivatalos képviselőjét a *Nemzeti Civil Alapprogrammal* kapcsolatban álló civil szerveződések fórumába. A beszámolási időszak folyamán, személycserével Csabai Károly vállalta el ennek a tisztségnek a betöltését. Sajnos, mindkettőjük egybecsengő véleménye, hogy a fórum rendkívül alacsony hatékonysággal működik.

A beszámolási időszak a számunkra helyet biztosító Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem életében jelentős változásokat hozott: az Üllői úti telephely felszámolásával az egész intézmény a Hungária körúton összpontosult. Ez a változás számtalan áthelyezéssel, átcsoportosítással, költözködéssel járt együtt. A költözés „réme” tulajdonképpen az egész ciklus alatt a Társaságot is fenyegette. Mostanra jutottunk el egy nyugalmi állapotba, amikor már lecsengtek a ki-beköltözködés hullámai, és amikor többé-kevésbé magabiztosan mondhatjuk: a Társaság – köszönhetően az egyetem vezetésének – megtarthatja a régi irodáit, maradhat a megszokott elhelyezési körletben.

Végül említésre méltó – bár formai jellegű – változás, hogy az elmúlt évi küldöttgyűlés elfogadta a Társaság új jelképét, címerét. Azóta ez az embléma szerepel minden hivatalos okmányunkon, meghívóinkon, a Hadtudomány előlapján és a honlapunkon is.

A Hadtudomány

A Társaság életének, működésének és eredményeinek bemutatásában jelentős szerepet tölt be a – katonai sajtó egészében is elismert – *Hadtudomány*, a Társaság fóruma.

A Hadtudomány című folyóirat ebben a ciklusban (2007-2009 között) is eredményesen betöltötte funkcióját. A publikációk révén jól mutatja be a Társaság (a tagok és a szakosztályok) elméleti és gyakorlati munkájának eredményeit, a közösség tudományos tevékenységét. A megjelent tanulmányokban kellő arányban helyet kaptak a biztonságpolitikával, a fegyveres küzdelemmel, a nemzetközi missziókkal, a vezetéssel, a felkészítéssel (az utóbbi keretében a katonai felsőoktatással), a védelemgazdasággal, a rendvédelemmel összefüggő témák, és más, a hadtudomány témakörébe tartozó aktuális kérdések.

A folyóiratban megjelent publikációk témakörét bővítették a Társaság központi rendezvényein szereplő témák, így: *A hazai katonai felsőoktatás helyzete, perspektívái; Missziós feladatok védelemgazdasági nézőpontból; a Napjaink hadtudománya* konferencia-sorozat két rendezvényének anyagai a 21. századi hadtudomány fejlődési irányairól illetve a hadtudomány és a katonai műszaki tudományok kölcsönkapcsolatáról.

Néhány számszerű adat:

A beszámolási időszakban a folyóirat 8 száma jelent meg, melyből négy összevontan. Az elnökség 2007 elején – a takarékoság jegyében – hozott határozata értelmében 2007-ben kísérleti jelleggel, 2008-ban és 2009-ben rendszeresen a nagyobb terjedelmű tanulmányokat az interneten jelentettük meg. Ez értelemszerűen a nyomdailag megjelentetendő számok csökkentését eredményezte. Az így kiadott 8 számban 167, a folyóirat elektronikus mellékletében 25 tanulmány jelent meg – összesen 192. A nyomtatott számokban megjelent és az internetre feltett cikkek, tanulmányok oldalterjedelme 1670 oldal. Ez körülbelül annyi – bár nehezen hihető, de tényszerűen bizonyítható –, sőt néhány tíz oldallal több, mint a korábbi években egy ciklus alatt kiadott 12 szám oldalterjedelme. A fentiek azt igazolják, hogy a takarékoság jegyében, immár két éve működő kiadványozási rendünk nem csorbítja, nem szűkíti sem a szerzők, sem az olvasók igényét, azt is mondhatnánk némi előrelátással, hogy egyengeti, alapozza a jövő útját.

Újdonság, hogy a 2007/2. számtól kezdődően a cikkeket angol nyelvű összefoglalóval kiegészítve jelentetjük meg, ezzel is növelve a publikációk értékét.

A Hadtudományt a Társaság tagjain kívül, tiszteletpéldányként megkapják: az MH és a HM szervek vezetői, az Országgyűlés Honvédelmi és Rendészeti Bizottsága, a tudományos műhelyek és a társfolyóiratok szerkesztőségei, valamint a katonai könyvtárak. A számítógépes információs rendszer, nem utolsósorban az internet útján minden érdeklődő hozzáférhet.

A folyóirat eredményeire utaló fenti sorok mögött szorgalmas szerzők, hűséges olvasók, lelkiismeretes szerkesztőbizottsági tagok, lektorok és a kivitelezésben közreműködők

állnak. Különösen tiszteletre méltó Horváth István főszerkesztő fáradhatatlan tevékenysége, aki a folyóirat születésétől fogva gondozza, szerkeszti a Hadtudományt.

Az MHTT elnöksége mindenkinek megköszöni aktív és eredményes közreműködését, különösen a szerzők munkáját, akik tiszteletdíj nélkül is megosztják velünk gondolataikat. Kiemelten köszöntjük az új, fiatal szerzők és olvasók egyre bővülő táborát. Kérjük Társaságunk tagjait, hogy cikkek, tanulmányok írásával továbbra is vegyenek részt folyóiratunk munkájában.

Az internetről

Folyóiratunkról nem adhatunk teljeskörű értékelést, ha nem ejtünk szót ismételt az internetről.

Az utóbbi években – azon kívül, hogy a Hadtudomány minden száma maradéktalanul felkerül az internetre – a folyóiratnak már van külön internetes melléklete: azok az anyagok, amelyek – különböző okok miatt – nem jelenhetnek meg nyomtatott formában, az internetes mellékletben látnak napvilágot. Az így megjelentetett anyagok ugyanolyan elbírálás alá esnek, mint a nyomdai formában publikáltak, tehát ugyanúgy lektorálásra kerülnek, vagyis a doktori iskolák kreditrendszerében ugyanannyi kreditponttal értékelhetők.

Ma már internetes archívumunk tartalmazza a folyóirat teljes évfolyamait 1998-tól kezdődően, így könnyen áttekinthetővé és kutathatóvá válik a publikált anyagok döntő hányada. (A korábbi évfolyamok csak azért maradtak ki, mert akkor még elektronikusan nem tároltuk a megjelent anyagokat, újragépelni vagy szkennelni pedig igen nagy munka lett volna.)

Ma már egyre több információt az interneten keresztül juttatunk el tagjainkhoz, a szervezeti egységekhez. Így például jelen beszámoló szövegét az elnökség tagjai e-mail-ben kapták meg az elnökségi ülés előtt. Mostanra kivétel nélkül minden szakosztály, területi egység, klub képes ilyen módon kommunikálni, ami rendkívül leegyszerűsíti, egyúttal meggyorsítja az információk, anyagok eljuttatását. Ráadásul ez igen költségtakarékos megoldás, ami egyáltalán nem megvetendő szempont. Mindazok a megválasztott küldöttek, akiknek az adott szervezeti egység megadta az e-mail címét, szintén elektronikusan kapták meg a beszámolót (a többiek pedig az őket delegáló szervezeti egység útján).

Honlapunkat továbbra is Kovács László tartja karban, az Elektronikai, informatikai és robotikai szakosztály tagja, hozzátehetjük, hogy közmegelegedésre. Köszönettel vesszük alkotó hozzájárulását az eredményes kommunikációhoz. Az elmúlt ciklusban megújítottuk honlapunkat, ebben a beszámolási időszakban pedig önállósultunk: a www.mhtt.eu úgynevezett domain-név alatt közvetlenül is megtalálhatók vagyunk. (Az *mhtt.hu* nevet a Hematológiai Társaság foglalta le, a *hadtudomány.hu* változatot pedig egyelőre a Dél-dunántúli tagozat használja, így került sor a fenti név választására, némiképp az Európai Unióra való kitékintés jeleként.) Ugyanakkor megtartottuk azt a lehetőséget is, hogy a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem honlapján keresztül változatlanul elérhetőek vagyunk. Úgy tervezzük, hogy perspektívában a legfontosabb tudnivalók, információk angolul is meg fognak jelenni a honlapon.

Ugyanakkor látnunk kell: a honlapon csak az olvasható, amit oda felteszünk. Egyelőre – a technikai lehetőség fennállása ellenére – nagyon hézagos a szervezeti egységek programjairól, tervezett rendezvényeiről szóló anyag (bár egyre több szakosztály tervezi, hogy önálló „rovatot” nyit a Társaság honlapján).

Itt tennék említést egy ismételt kezdeményezésről: ki akarjuk bővíteni a nyilvántartásunkban szereplő adatbázist tagjaink e-mail címeivel is. Úgy gondoljuk, hogy néhány esetben megkönnyítheti, egyszerűbbé teheti az Intéző Bizottság és a tagság közötti kapcsolattartást, közvetlenebbé teheti az érintkezést a körlevelekben rejlő lehetőségek felhasználása. Azt reméljük, hogy ez az adatsor a szakosztályok vezetése számára is rendkívül hasznos lehet, né-

hány szakosztálynak már gyakorlati tapasztalatai vannak ezen a téren. A szervezeti egységeket éppen ezért kértük, hogy választott küldötteik neve mellett az e-mail címet is tüntessék fel.

A kezdeményezés „felmelegítésére” az adott alkalmat, hogy folyamatban van a Társaság számítógépes bázisának bizonyos fokú felújítása, egy használt, de a korábinál lényegesen „fiatalabb” számítógép beállítása. Ezt a műveletet egyéni kezdeményezés keretében, az egyetem által lényegében kiselejtezett gép igénybevételével, rendkívül költségtakarékosan oldottuk meg. Nem rejtjük véka alá, a kényszer is sürgetett bennünket: Társaság tagnyilvántartása a régi gépen és ráadásul egy nem konvertálható rendszerben történt, így a két feladatot – a nyilvántartás új alapokra helyezését és az új számítógép beállítását – párhuzamosan hajtottuk/hajtuk végre.

Elismerések:

A Magyar Hadtudományi Társaság egyik legnagyobb elismerését, a Tanárky-díjat a megalapítása óta eddig minden évben legalább egy személy megkapta kiemelkedő tudományos vagy tudományszervező tevékenysége okán. Még az anyagilag-pénzügyileg legbizonytalanabb években is, mint utoljára 2006-ban, amikor az elnökség kénytelen volt átmenetileg elnapolni a döntést a díj odaítéléséről. (A Díjbizottság elnökének megkeresésére a Felügyelő Bizottság akkor olyan álláspontra helyezkedett, hogy a díj kiadható, de nem kötelező kiadni.)

Ugyanakkor a küldöttgyűlés formai módosítást eszközölt a Tanárky-díjról szóló alapító dokumentumban: 2007-től állandó összeg, 150 ezer forint kapcsolódik ehhez a díjhoz, nem pedig a mindenkori Zrínyi-díj meghatározott hányada. Egy évvel később, 2008-ban a küldöttgyűlés módosította a Korponai-díjra vonatkozó szabályokat is, ennek megfelelően ehhez a díjhoz – a korábbi aranygyűrű helyett – a Tanárky-díj összegének fele kapcsolódik. Az MHTT betűkkel díszített aranygyűrű pedig megmarad kivételes elismerési formának, mivel a gyűrűt az életmű-díjhoz kapcsolódóan adományozza a Társaság.

A beszámolási időszakban az alábbiak részesültek a legmagasabb elismerésekben:

Tanárky-díjat kapott 2007-ben Padányi József, 2008-ban Ványa László, 2009-ben pedig Felházi Sándor és Szabóné Szalánczi Erika.

Korponai-díjat kapott 2007-ben Németh József, a Biztonságpolitikai szakkollégium elnöke.

Életmű-díjban részesült 2008-ban Horváth István és Várhegyi István. Gratulálunk és jó egészséget, további tudományos eredményeket kívánunk a díjazottaknak.

2009-ben életmű-díjban részesült Enzsöl Gyula és Pirityi Sándor. Sajnos, mindketten röviddel a díj adományozása után elhunytak.

A Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetemen egyetértésben és támogatásával 2009 elején azzal a kéréssel fordultunk a honvédelmi miniszterhez, hogy Szabó Józsefet 80., Móricz Lajost pedig 85. születésnapja alkalmából – a Tudomány ünnepéhez időzítve – rendfokozatban léptesse elő. Ezt a javaslatunkat a miniszter nem támogatta, a döntés az utolsó pillanatban született, ezért más elismerésre már nem tudtunk javaslatot tenni. Mindkét jubiláló tagtársunknak, a Társaság korábbi elnökeinek egy-egy névre szóló ezüstérmét nyújtottunk át. (Ezzel összhangban a tavalyi küldöttgyűlés módosította az elismerések rendszerét.)

Természetesen a beszámolási időszakban az állami szintű elismerésre felterjesztett tagtársaink közül is néhányan elismerésben részesültek, így például – a teljesség igénye nélkül – Jászay Béla, Seebauer Imre. Legutóbb Turák János és Strenk Tamás tagtársunkat terjesztettük fel miniszteri szintű elismerésre, a visszajelzés szerint ezt május 21-e, a Honvédség napja alkalmából kapják meg.

Központi rendezvények

A korábbi évek során meggyökeresedett az a szokás, hogy évente legalább egy kiemelt rendezvényt szervez Társaságunk, általában a Tudomány Ünnepehez kötődően, október-november folyamán. A szakmai-tudományos konferenciák témáját mindig a legaktuálisabb, legfontosabb problémakörök közül választjuk, és természetesen az éves tervben szerepeltetjük. 2007-ben ennek megfelelően a központi rendezvény napirendjére a *magyar katonai felsőoktatás* témakörét tűztük, 2008-ban pedig a *békemissziók védelemgazdasági összefüggései* szerepeltek a konferencia napirendjén (utóbbi konferencia kivételesen májusban került megrendezésre). 2009-ben viszont egy nagyívű kezdeményezéshez adott felhatalmazást az elnökség, majd a küldöttgyűlés: *Napjaink hadtudománya* összefoglaló címmel konferenciasorozatot kezdeményeztünk, együttműködésben a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetemmel valamint a Magyar Tudományos Akadémia Hadtudományi Bizottságával. Az elképzelés az, hogy feldolgozzuk a hadtudomány fogalmában, tárgyában, összetevőiben, kutatási témáiban az utóbbi időben – a megváltozott körülmények hatására – bekövetkezett vagy bekövetkező módosulásokat. Évente két rendezvényt tervezünk, egyet februárban, egyet pedig októberben. 2009-ben tervünket meg is valósítottuk, februárban a *hadtudomány fejlődésének általános irányjaival*, októberben pedig a *hadtudomány és a katonai műszaki tudományok kölcsönkapcsolatával* foglalkoztunk színvonalas szakmai-tudományos konferenciák keretében.

Sőt, már teljesítettük a 2010-es év munkatervébe kívánkozó feladataink egy részét is: február 25-én egy nagyobb lélegzetű konferencia keretében, sok külső szakember részvételével vitattuk meg a *békeműveletek és a hadtudomány összefüggéseit, elsősorban jogi vonatkozásait*. Február 25-e a hónap utolsó csütörtökjére esett, amikor a Kiss Károly hadtudományi klub hagyományosan szakmai rendezvényeit tartja. Ez alkalommal a klub mozgósítása is növelte a Társaság rendezvényének látogatottságát.

A Társaság legjelentősebb rendezvényeit – immár szintén hagyományosan – egy vagy két szakosztály „patronálja”, 2007-ben a Biztonságpolitikai, 2008-ban a Védelemgazdasági, 2009 februárjában illetve októberében pedig a Műszaki és a Geoinformációs szakosztály. Az ezévi, februári rendezvényünk szervezésébe a Civil-katonai kapcsolatok szakosztályt vontuk be sikeresen. A közreműködő szakosztályokat köszönet illeti. A konferenciák zökkenőmentes lebonyolítása érdekében az utóbbi években szervező bizottságot jelöltünk ki az IB egy-két tagjának részvételével. Minden alkalommal társszervezőket nyertünk meg az ügynek, a Honvédelmi Minisztériumot, a Honvéd Vezérkart, a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetemet, legutóbb pedig az MTA Hadtudományi Bizottságát. A *Hadtudomány* aktuális számaiban részben vagy teljes egészében az adott időszakban megtartott konferencia szerkesztett anyagának megjelentetésére fordítottuk.

A központi rendezvények keretében említjük meg, hogy 2008 nyarán egy kerekasztal-beszélgetés keretében – Gyarmati István nagykövet felkérésére, a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetemmel közösen – megvitattuk a nemzeti katonai stratégia tervezetét. A vitában több mint 20 fő vett részt, észrevételeink, megjegyzéseink egy részét beépítették az azóta elkészült és jóváhagyott változatba.

Pályázataink

A Magyar Hadtudományi Társaság 2007-2008-2009-ben is meghirdette saját tudományos, jelíges pályázatát. A pályázat meghirdetésének célja a Társaság tagságának aktivizálása, a tudományos tevékenység és mindenekelőtt a tudományos kutatás ösztönzése, publikálásra alkalmas, elsősorban a gyakorlatban is hasznosítható anyagok készítése, a tagság önmegvalósítási lehetőségeinek bővítése volt. A pályázati felhívásra 2007-ben 10 pályamunka érkezett, a következő évben mindössze 5, majd 2009-ben is csupán 8. Ez a tény részben igazolja az el-

nökség és a küldöttgyűlés állásfoglalását, miszerint – az Intéző Bizottság véleményével ellentétben – nem mondhatunk le erről a mozgósító eszközről, részben viszont rámutat mozgósító, meggyőző képességünk hiányosságaira.

Az Intéző Bizottság ülésén mindhárom évben megtárgyaltuk a témák szerinti besorolásokat, majd minden dolgozatot két-két felkért szakértővel bíraltattunk el. Az írásban, előre megadott szempontok szerint elvégzett bíráltatás után a kialakult sorrendet és a díjak odaítélésére kialakított javaslatot az elnökség elé terjesztettük, amely azt mindhárom évben elfogadta. 2009-ben egy első, egy második és – megosztottan, emelt összeggel – két harmadik díjat adtunk ki.

A lebonyolítás során a korábbi években kialakított értékelési módszer kiegyensúlyozott eredményt hozott. A pályázat költségvetési fedezetének biztosítása, a kiadott felkérések, szerződések, bírálati okmányok és összesítők kidolgozottsága egyrészt zökkenőmentes munkát tett lehetővé a vezetőség számára, másrészt a bíráló szakértők és a pályázók is fennakadás nélkül megkapták tiszteletdíjukat. A Társaság tudományos pályázata mindhárom évben sikeresen lezárult.

Elészült a Társaság 2010. évi pályázati kiírásának szövege, amelyet az IB február 18-án, az elnökség pedig március 5-én jóváhagyott (1. sz. melléklet).

Az eredmények ellenére a számunkra pénzügyi lehetőséget nyújtó pályázatokkal kapcsolatban a helyzet eléggé elszomorító. Általános megjegyzés, hogy a megpályázott összeg mellé oda kell tennünk a magunk önrészét is (amit egyébként esetleg nem is akarnánk a pályázatban feltüntetett tevékenységre fordítani), végül pedig a megnyert összeget kizárólag „rendeltetés” szerint költhetjük el. Esetenként tehát akár sokba is kerülhet egy megnyert pályázat.

2009-ben csatlakoztunk az egyetem által összeállított pályázati folyamathoz, mégpedig a tudomány népszerűsítése, terjesztése, idegen szóval disszeminációja tárgyában. Azt reméltük, hogy a már említett, a hadtudományhoz kötődő konferencia-sorozatunk valamelyes pénzügyi támogatáshoz jut. Októberben szervezett konferenciánkhoz szerény mértékű támogatást, 30-50 ezer forintot kértünk, de semmit nem kaptunk.

Legutóbb, már 2010-ben a Biztonságpolitikai szakosztály megújult vezetése adott be pályázatot különböző rendezvények támogatására, ennek eredménye még nem ismert.

Csatlakoztunk egy másik pályázati kezdeményezéshez is, amelyet a Biztonságpolitikai és Honvédelmi Kutatások Központja (BHKK) kezdeményezett *Civil szervezetek az európai biztonságért* címmel. Ez Európai Unió-s pályázat, amely a civil szervezetek bevonásával erősítené a kormány biztonságpolitikai törekvéseit, 2015-ig tartalmaz távlati elképzeléseket, de súlypontja 2011-re, az uniós magyar elnökség idejére esik. Ez a pályázat sem kecsegtet komoly pénzügyi előnyökkel, a jelenlegi helyzet szerint 2011 első negyedévében egy nemzetközi konferencia megszervezése fér bele a keretbe, a BHKK szervezésében.

Társaságunk tulajdonképpen a már említett, *Napjaink hadtudománya* összefoglaló megnevezésű konferencia-sorozattal fért be az együttműködő civil szervezetek sorába. Az egy évvel korábban „ösztönösen” kigondolt elképzelést ez a pályázati kapcsolódás tette tudatos folyamattá: több évre előre megadjuk, hogy hozzávetőleg milyen konkrét témákban fogunk konferenciát tartani – bízva abban, hogy a távlatos gondolkodás nagyobb elismertséget eredményez.

Meg kell jegyeznünk, hogy bármilyen furcsa, Társaságunk soha korábban nem készített az évesnél hosszabb kitekintésű terveket. Nehéz választ adni a kérdésre, hogy miért nem, de ez a tény. Most ezen változtatunk, nem csak 2010-re teszünk javaslatot és állítunk össze munkatervet, de bizonyos kitekintéssel leszünk a hároméves ciklusra is. Természetesen a távlati elgondolásokat csak körvonalaiban tudjuk felvázolni. És tudatában vagyunk a kockázatnak is, hiszen így nagyobb a valószínűsége annak, hogy meg kell változtatnunk a tervezett körvonalakat.

Anyagi helyzetünk

Röviden át kívánjuk tekinteni anyagi-pénzügyi helyzetünket is, annak ellenére, hogy a 2009. évi mérleg (a pénzügyi beszámoló) valamint a 2010. évi pénzügyi terv önálló tételként szerepel a beszámolók sorában.

A ciklus mindhárom évét végső soron úgy zárhattuk, hogy a Társaság pénzügyi egyensúlyát fenntartottuk, most, a harmadik év végén pedig elfogadható pénzügyi körülmények között adjuk át a következő vezetésnek. Ezt annak ellenére nyugodt szívvel kijelenthetjük, hogy a ciklus középső évében a Honvédelmi Minisztérium a korábban „megszokott” összegnek csak a felét, 2,5 millió forintot biztosított támogatásként (2009-ben ismét 5 millió forintot meghaladó összeget kaptunk). A lényeg tehát, hogy a megelőző ciklushoz (2004-2006-hoz) képest kiegyensúlyozottabb körülményeket tudtunk teremteni, ebben a ciklusban nem volt szükség arra, mint korábban, hogy a Társaság elnöke ismételen kénytelen volt lemondani a tiszteletdíjáról a működőképesség fenntartása érdekében. Minek köszönhető ez a kiegyensúlyozottabb helyzet?

Egyértelműen két tényező játszott közre: egyrészt a pályázati rendszerben alkalmazott munkatársak olcsóbban végezték el ugyanazt a feladatot, másrészt folyóiratunk immár rendszeresen összevont számai és az internetes megjelenés bővülése jelentős összegek megtakarítását eredményezték.

Bevételeink lényegében változatlan forrásokból adódtak mindhárom évben: a Honvédelmi Minisztérium támogatása (amit a civil, nem kormányzati szervezetek egyikeként kaptunk), a Hadtudományi Alapítvány összegének kamatai, a tagdíjakból befolyt összeg, a Magyar Tudományos Akadémia által folyóiratunk megjelentetéséhez nyújtott támogatás, a felajánlott 1%-ok, a pályázatokon elnyert különböző összegek. Ehhez jön esetenként a szponzorok által nyújtott támogatás.

Kiadásaink legnagyobb tétele – a megtakarítások ellenére – változatlanul a Hadtudomány című folyóirat. Jelentős tétel az elnök tiszteletdíja, a titkárságvezető és a könyvelő javadalmazása. A Tanárky-díj és általában az elismerések költségei, a postaköltségek, az irodaszerrek beszerzése, a Társaság pályázati felhívására beérkezett pályaművek díjazása, bíráltatása voltak azok a tételek, amelyeken szintén nem nagyon lehetett takarékoskodni. És rendszeressé váltak a szervezeti egységek „visszaigénylései” is.

Pénzügyi elképzeléseink között szerepel, hogy a Vezérkar főnökétől kérni fogjuk a Hadtudományi Alapítvány összegének megemelését.

A szervezeti élet

A beszámolási időszakban vissza-visszatérő problémaként jelentkezett a Kiss Károly hadtudományi klub ügye. A 2006 márciusában tartott küldöttgyűlés egyetértett azzal – a klub akkori vezetése által felvetett – kezdeményezéssel, hogy a klub minden vonatkozásban úgy működjön, mint egy szakosztály (megtartva megnevezését). Tehát legyen saját tagsága, választott küldöttei stb. Eleinte úgy tűnt, a klub életében semmilyen törést nem okozott a státusz megváltoztatása, továbbra is színvonalas rendezvények sorával vétette észre magát, különösen ami a különböző „szakosztály-közi”, tehát több szervezeti egység közreműködésével szervezett szakmai vitákat illeti. 2007 folyamán azonban formailag a Kiss Károly hadtudományi klub egyesült a Biztonságpolitikai szakosztállyal Kiss Károly Hadtudományi és Biztonságpolitikai szakosztály néven. Az IB kezdeményezésére az elnökség többször napirendjére tűzte a névválasztás kérdését, végül a 2009. évi küldöttgyűlés határozattá emelte azt az elvet, amely a szakosztályok, területi tagozatok, klubok névválasztását szabályozta. Ennek szellemében a klub „visszanyerte” önállóságát a hagyományos néven, de megújult működési feltételekkel, a szakosztály pedig Biztonságpolitikai szakosztály néven működik tovább.

A megújulás lényege, hogy a Kiss Károly hadtudományi klub a jövőben a korábbi hagyományoknak megfelelően nem fog önálló tagsággal rendelkezni, viszont a már említett Biztonságpolitikai szakosztály és a Nemzetbiztonsági szakosztály, valamint a Biztonságpolitikai szakkollégium közösen fogják „üzemeltetni”. A tervek szerint rendezvényeiket (a Kiss Károly hadtudományi klub rendezvényeit) kiterjesztik más szakosztályokra is, mégpedig az immár hagyományossá vált helyszínen, a Tudós Kávézóban. Erről a megoldásról háromoldalu megállapodást írtunk alá 2009 novemberében az egyetem könyvtárával és a Biztonságpolitikai szakkollégiummal. Az alkalmat pedig a megállapodás aláírására Kiss Károly emléktáblájának újraavatása szolgáltatta, az emléktábla a könyvtár-épület főbejáratának jobb oldalát díszíti.

A Magyar Hadtudományi Társaság mint korábban, most is büszke integráló jellegére. Arra, hogy soraiban tömöríti a legszélesebben értelmezett hadtudomány művelőit, beleértve a kapcsolódó tudományágakat, a kölcsönös érdeklődésre számot tartó kutatási területeket. Így egyformán becsben tartjuk a tipikusan katonai jellegű és a jellemzően nem katonai profilú szakosztályokat. Ennek is köszönhető, hogy hozzánk megtalálják az utat a civil szakértők, aktív és nyugállományú katonák, egyetemisták és doktoranduszok, a határőrség és a rendvédelmi szervek képviselői, a titkosszolgálatok tagjai. Jellemző példa a volt Határőr szakosztály esete, amelyet már-már elsirattunk a Határőrség átszervezése kapcsán, aztán kiderült, hogy a szakosztály (legalábbis annak pécsi szekciója) megmaradt. Ezt az értéket, ezt az integráló, befogadó jelleget a jövőben is meg kívánjuk tartani.

Ugyanakkor alapvetően nem sikerült megújítani munkánk tartalmi vonatkozásait, nem sikerült aktivizálni, dinamizálni legtöbb szakosztályunk életét. Csak formálisan létezik az a rendszer, hogy az IB tagjai külön-külön konkrét kapcsolatot tartanak néhány szakosztállyal. Nem tudtunk azon változtatni, hogy néhány szakosztályunk tulajdonképpen nem él, csak vegetál, és a jól működő szakosztályok sem az Intéző Bizottság vagy az elnökség munkájának színvonalát tükrözik vissza, hanem a saját vezetésük eredményességét, tulajdonképpen az IB-től, elnökségtől függetlenül.

Elnökségi üléseink esetenként az első összehívás időpontjában nem határozatképesek, a távolmaradók egy része pedig még azt a fáradságot sem veszi, hogy jelezze a távolmaradás tényét és okát. Két évvel ezelőtt nyolc szakosztály elnöke értesítést kapott, hogy bő három év alatt az adott szakosztály az elnökségi ülések kevesebb mint a felén képviseltette magát. Csak egyetlen szakosztály reagált, a többi – ahogy mondani szokták – a füle botját sem mozdította. A rendszertelen részvételen úgy próbálunk segíteni, hogy az utóbbi egy évben már alapszabályunk is tartalmazza: az üléseken a szervezeti egységeket az elnök vagy az általa megbízott személy képviseli.

Ismételten visszatérő javaslat, ötlet, igény, hogy a Társaság alakítsa ki és fejlessze kapcsolatait a hasonló külföldi egyesületekkel, társaságokkal, a NATO és az Európai Unió tudományos és kutatási központjaival, szervezeteivel. Az állandó pénzhiány és a nem kevésbé állandó időhiány azonban jelentős gátló tényező. Tulajdonképpen csak néhány szakosztály (például a Védelemgazdasági vagy a Műszaki szakosztály) szintjén él ilyen kapcsolat.

Határozottan javult a viszonyunk a Vezérkarral, amely legutóbbi konferenciáinkon már előadóval képviseltette magát. Mint a 2009. évi küldöttgyűlésen beszámoltunk róla, Havril András tábornok más beosztásba kerülése alkalmával levélben köszönte meg a Társaság munkáját, amelyet a honvédség ügyének népszerűsítése terén végzünk. A legutóbbi, ez év februárjában megtartott konferenciánk társ-védnöki tisztét Mikita János tábornok, a vezérkari főnök korábbi helyettese vállalta (a másik társ-védnök József Péter jogi szakállamtitkár volt, ami a HM-mel alakuló kapcsolataink szempontjából jelentős mozzanat). 2009 októberében a Társaság elnökének lehetősége nyílt egy tájékoztatás megtartására a Vezérkar főnöke mellett működő Tábornoki klub tagjai előtt. A tájékoztatást a résztvevők köszönettel fogadták és egy jó kezdetnek tartották. Rajtunk nem fog múlni. Végül megemlítendő, hogy a vezérkari

főnök elvállalta az őszi, jubileumi rendezvényünk fővédnöki tisztségét, valamint egy köszöntő megírását a Hadtudomány jubileumi számába.

Továbbra sincs élő kapcsolatunk az Országgyűlés Honvédelmi és Rendészeti Bizottságával, bár a Hadtudomány minden számát megkapják a bizottság tagjai (ugyanúgy, mint a HM illetve a Vezérkar vezetői).

Valamivel jobb a helyzet a Társaságunkhoz hasonló intézményekkel, szervezetekkel, egyesületekkel. Konkrét együttműködési megállapodásunk van immár évek óta a Katasztrófavédelmi igazgatósággal, amelynek motorja a Polgári védelmi szakosztály. Létezik egy együttműködési megállapodásunk a Stratégiai és Védelmi Kutatóközponttal, amelynek értelmében kölcsönösen tájékoztatjuk egymást éves terveink lényegi pontjairól, illetve meghívjuk egymás szakértőit rendezvényeinkre. A Magyar Rendészettudományi Társasággal minden megállapodás nélkül is többször rendeztünk közösen konferenciát.

Éppen a legutóbbi hetek fejleménye, hogy együttműködési javaslattal kereste meg Társaságunkat a Magyar Katonai Jogi és Hadijogi Társaság, amit mi örömmel fogadtunk. A februári konferenciánkon már hivatalosan képviseltették magukat, előkészület alatt áll egy formális együttműködési megállapodás.

Rendkívül gyümölcsöző, jó és sokoldalú a kapcsolatunk a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetemmel. Számtalan rendezvényt szervezünk közösen, tagjaink révén közvetlenül is kötődünk az egyetem tevékenységéhez (elegendő említeni, hogy az Intéző Bizottság hat tagja dolgozik jelenleg is az egyetemen). Különösen fontos számunkra a közös tevékenység a doktori iskolákkal, amelyek hallgatói számára egyértelmű perspektívát jelent a Hadtudományi Társaság, folyóiratunk pedig szívesen ad helyt publikációiknak. 2007-ben, a doktorandusz hallgatók összevonásán első ízben tartottunk előadást és tájékoztatást számukra a Hadtudományi Társaságról. Odafigyelünk az egyetemi tanulmányaikat folytató hallgatókra is, többek között a körükből toborzódó Biztonságpolitikai szakkollégiummal együttműködési szerződést kötöttünk.

Az utóbbi két ciklusban, de különösen 2008-2009-ben szorosabbá vált az együttműködésünk az MTA Hadtudományi Bizottságával, amit immár három közösen szervezett, eredményes és színvonalas elméleti-tudományos konferencia fémjelez. Igen nagyra becsüljük ezt a kapcsolatot, amely megerősítheti Társaságunk helyzetét a széles vett tudományos közéletben. Erre nagy szükség van, hiszen a Magyar Hadtudományi Társaság elismertsége változatlan maradt a beszámolási időszak folyamán. Ez azt is jelenti, hogy kivívott tekintélyünket senki nem vonja kétségbe, de azt is, hogy szakértőinket – bármennyire szeretnénk – nem nagyon tartják számon, és csak ritkán hívják meg mint az MHTT szakértőit.

Külön témaként szeretnénk megemlíteni a területi tagozatokat. A Debreceni tagozat évek hosszú során eredményesen és hasznosan tevékenykedett, nagymértékben támaszkodva az egyetemi hallgatókra. A jelenlegi ciklusban ez az aktivitás visszaesett, már-már a megszűnés határára került a tagozat, aztán mégis megkapaszkodott. A Dél-dunántúli tagozat üstökös-ként indult, színvonalas rendezvényeket hozott tető alá, aztán kiderült, hogy ez tulajdonképpen kizárólag az elnök, Dávid Ferenc személyének tudható be. Amint ő másfelé orientálódott, a tagozat „kipukkadt”, jelenleg szünetelteti tevékenységét. Viszont van egy valóban szívet melengető újság: végre, hosszú évek előkészítő munkája után – az Összhaderőnemi Parancsnokság bázisán – megalakulóban van a Székesfehérvári területi tagozat, amelyhez nagy reményeket fűzünk. Márcsak azért is, mert a Parancsnokságot nemrégiben elismerték önálló tudományos kutatóhelyként, amelynek képviselői részt vesznek pályázatainkon, és a tudomány-szervezőkkel eddig is tartottuk a kapcsolatot (például a publikációs lehetőségeket illetően).

A területi tagozatainkkal a kapcsolattartás kicsit nehezkesebb, mint a szakosztályok többségével, de az internet korában a távolság nem meghatározó, ezt mindannyian tudjuk. Ugyanakkor ezek a szervezeti egységek változatlanul összefoghatják egy-egy tájegység hadtudomány iránt érdeklődő szakértőit, kutatóit, fiataljait.

A szervezeti egységek

Legalább nagy vonalakban szót kívánunk ejteni minden szervezeti egységről. Az elnökség beszámolójában is törekszünk arra, aminek érdekében a beszámolási szempontokat a szervezeti egységeknek immár évek óta kiadjuk: hogy összehasonlítható értékelést adjunk a nagyon is különböző egységekről.

Ezúttal az értékelésnek három évről kellene szólnia, de a beérkezett anyagok zöme említést sem tesz arról, hogy a hároméves ciklus végére értünk. Éppen ezért az alábbiakban alapvetően a 2009-es év tevékenységének értékelése szerepel.

Mindjárt előljáróban leszögezzük: néhány szakosztály és területi egység minden erőfeszítésünk ellenére nem adott le beszámolót. Sem határidőre, sem késve, sem mostanáig. Ezek a következők:

Csata- és hadszíntérkutató szakosztály,
Határőr szakosztály,
Hírszerzés-történeti szakosztály,
Légierő szakosztály,
Vegyivédelmi és környezetbiztonsági szakosztály,
Debreceni tagozat,
Dél-dunántúli tagozat.

Belügyi szakosztály:

A szakosztály munkájára rányomja bélyegét az átszervezésből adódó nehézségek negatív hatása. A jelenlegi taglétszám 15 fő, a tagok a szakmai-hivatali munka keretében végeznek tudományos tevékenységet.

Elektronikai, informatikai és robotikai szakosztály:

A szakosztály színvonalas rendezvényekkel, saját honlappal emelkedik az átlag fölé. Jelentős az évente megrendezésre kerülő *Robothadviselés* konferencia, a beszámolási évben közös rendezvényük is volt a Hírszerzés-történeti szakosztállyal (*Hírszerzés az Interneten*). Rendszeresen részt vesznek a szakosztályhoz tartozók műhelyvitáin, nyilvános védésein. A taglétszám 55 fő, 2009-ben közülük 2 fő habilitált, 3 fő tudományos fokozatot szerzett.

Geoinformációs szakosztály:

A szakosztály rendszeresen tart szakmai előadással bővített szakosztály-rendezvényeket, többen részt vettek nemzetközi konferenciákon. 2009-ben a szakosztály „patronálta” az MHTT központi rendezvényét. Taglétszám 21 fő, a tagok többsége más társaságokban is aktív, illetve állami funkcióinak keretében fejt ki tudományos tevékenységet.

Haditechnikai szakosztály:

A szakosztály tagjai a HM Haditechnikai Intézet illetve Technológiai Hivatal bázisán tevékenykednek, jelentős rendezvényük minden évben a haditechnikai *Kutatók-fejlesztők napja*, részt vállalnak az általában ugyancsak évente megrendezésre kerülő C+D kiállítás lebonyolításában.

Hadtörténeti szakosztály:

A szakosztály tagjai általában a Hadtudományi Kar keretében szervezett konferenciákon vettek részt, a szakosztálynak ilyen értelemben önálló tevékenysége nem volt. Taglétszám 22 fő. A titkári poszt betöltetlen.

Katasztrófa- és védelem-egészségügyi szakosztály:

A közelmúltban megalakult szakosztály élén változás történt, Székely György vette át az elnöki tisztséget. A taglétszám minimális, 4 fő, ugyanakkor szakmai rendezvényeket rendszeresen szerveznek.

Kiss Károly Hadtudományi és biztonságpolitikai szakosztály:

A szakosztály jellemzően a Nemzetbiztonsági szakosztállyal és a Biztonságpolitikai szakkollégiummal közösen szervezte színvonalas rendezvényeit, évente 7-8 alkalommal, előre tervezhető időpontokban, esetenként meghívott előadókkal. 2010 januárja óta Biztonságpolitikai szakosztályként működik, megújított vezetőséggel, 53 fős taglétszámmal. Egyidejűleg a Kiss Károly hadtudományi klub visszanyerte eredeti funkcióját, amelynek működési feltételeit háromoldalú megállapodás biztosítja. A szakosztály nevéhez fűződik Kiss Károly emléktáblájának újraavatása is a könyvtárpépület bejáratánál.

Logisztikai szakosztály:

A szakosztály évek óta egyenletes, megbízható teljesítményt nyújt. Rendezvényeik nagy részét közösen szervezték a Védelemgazdasági szakosztállyal, kiemelten a 2008-as *Missziós feladatok védelemgazdasági nézőpontból* című konferenciát (a Társaság központi rendezvényeként). Ismétlődően szerveztek konferenciát *A katonai logisztika időszerű kérdései* címmel. Említésre méltóak a szakosztály nemzetközi (elsősorban cseh) kapcsolatai.

Műszaki szakosztály:

A 61 fős szakosztály 2009-ben hét szakmai rendezvényt bonyolított le, közöttük az évente megrendezésre kerülő *Műszaki csapatok napját*, illetve egy nemzetközi konferenciát Szlovákiában és egy másikat Budapesten (ez utóbbi szintén éves gyakoriságú rendezvény: *New Challenges in the Field of Military Science*). A szakosztálynak saját folyóirata van, a *Műszaki Katonai Közlöny*.

Nemzetbiztonsági szakosztály:

Taglétszám 31 fő. A színvonalas szakmai előadásokat és vitákat a szakosztály hosszú idő óta a Biztonságpolitikai szakosztállyal és a Biztonságpolitikai szakkollégiummal közösen szervezi, általában évi 7-8 alkalommal, saját vagy meghívott előadókkal. A témaválasztásban érvényesülnek a sokoldalúság és az időszerűség szempontjai.

Polgári védelmi szakosztály:

A szakosztály évről évre stabilan jó színvonalú szakmai-tudományos tevékenységet folytat szoros együttműködésben a Magyar Polgári Védelmi Szövetséggel. Ennek az együttműködésnek az eredményeként újraindították tudományos folyóiratukat, a *Polgári Védelmi Szemlét*. Éves gyakorisággal szerveznek továbbképzést a polgári védelmi kirendeltség-vezetők számára, ahol a szakosztály tagjai előadásokkal vesznek részt. Taglétszámuk 18.

Szárazföldi műveleti szakosztály:

A 30 fős szakosztály egy önálló szakcsoportot működtet Tatán. Egy jelentős konferenciát szerveztek 2009-ben *A válságreakáló műveletek időszerű kérdései* címmel. A Harcászati-hadműveleti és a Hadászati szakosztály egyesülésével jött létre.

Tüzér szakosztály:

A 37 fős létszámú szakosztály sikeresen tartja a korábbi években elért jó színvonalat, annak ellenére, hogy a tüzér fegyvernem radikálisan beszűkült. Rendszeresen összeállított tudományos munkaterv alapján tevékenykednek, saját kiadványuk van, a *Tüzér Figyelő*. 2009 novemberében aktív szerepet vállaltak egy nemzetközi szakmai-tudományos konferencia előkészítésében és lebonyolításában. Példamutató módon több polgári vállalattal is szoros kapcsolatokat ápolnak.

Vám- és pénzügyőr szakosztály:

A szakosztály létszáma csak 5 fő, ezért önálló rendezvényt, konferenciát nem kezdeményeztek. Viszont a szakosztály tagjai aktívan részt vállalnak a szakmai tevékenységből, 2009-ben elsősorban a Vám- és Pénzügyőrség *Etikai Kódexének* megalkotásából.

Védelemgazdasági szakosztály:

A szakosztály igen tartalmas és eredményes évet/éveket zárt a beszámolási időszakban. Élénk nemzetközi kapcsolatokat ápol német illetve cseh társ-szervekkel. 2008-ban kezdeményezésükre a *Missziós feladatok védelemgazdasági nézőpontból* című nemzetközi konferencia a Társaság központi rendezvényeként került megszervezésre. Rendezvényeiket sokszor

közösen tartják/tartották a Logisztikai szakosztállyal. Ápolják a kapcsolatokat a civil cégekkel és szervezetekkel. Egy szakosztály-tag tudományos fokozatot szerzett. Rendszeresen „beszámoltatják” a doktoranduszaikat munkájuk menetéről. Taglétszám 27 fő. (2010 januárjában a szakosztály egyesült a Logisztikai szakosztállyal.)

Lahner György haditechnikai klub:

A klub 2009-ben négy szakmai előadást, 1 családos szakmai-kulturális programot és egy évzáró értékelő rendezvényt tartott, átlagosan 30-35 fő részvételével. A családi programot a Polgári védelmi szakosztállyal közösen szervezték. A klub működésének 20 éves évfordulójához érkezett, ebből az alkalomból egy jubileumi kiadványt jelentetnek meg.

A téma zárógondolataként szeretnénk emlékeztetni arra, hogy egy nagyon figyelemre méltó kezdeményezést próbáltunk most egy éve a küldöttgyűlésen népszerűsíteni, amely a Kiss Károly Hadtudományi és biztonságpolitikai szakosztály ülésén fogalmazódott meg: a megválasztott küldöttek minden szervezeti egység rákövetkező rendezvényén számoljanak be a küldöttgyűlés tapasztalatairól. Sajnos a beszámolók egyáltalán nem tükrözik ennek a kezdeményezésnek az elterjedését. Az elnökség a kezdeményezést most azzal egészíti ki, hogy a „stratégiai” bizottság által a küldöttgyűlésen közreadott tájékoztatást is ilyen módon lehet közhírré tenni.

A beszámoló utolsó tételeként egy kötelező mozzanat szerepel: az Intéző Bizottság kitöltötte mandátumát és ezennel visszaadja megbízatását a küldöttgyűlésnek.

A ciklus mindhárom évében az IB változatlan összetételben tudott dolgozni, amire eddig soha nem volt példa. Tulajdonképpen a jelenlegi IB már hat éve tevékenykedik szinte változatlan összetételben, ebből a beszámolási időszakot jelentő utolsó három év volt sikeresebb. Úgy gondoljuk, hogy lelkiismeretes és eredményes munkát végeztünk, nem rosszabb hatásokkal, mint a korábbi ciklusok során az akkori vezetés.

Úgy véljük, és a szokásjog szerint is az a helyzet, hogy a jelenlegi évre szóló munkaterv javaslatát még nekünk kell összeállítanunk.

Köszönjük a szervezeti egységek vezetőitől és a tagság egészétől az elmúlt időben kapott támogatást. Kívánunk a Társaság minden tagjának eredményes, sikeres tevékenységet az elkövetkező időben is.

A Magyar Hadtudományi Társaság 2010. évi munkaterve

Javasoljuk a küldöttgyűlés által megválasztandó Intéző Bizottságnak, hogy kiindulási alapként fogadja el az alábbiakban megfogalmazott munkatervet, és kérjük ehhez az elnökség, a Felügyelő és Etikai Bizottság támogatását.

A címben 2010 szerepel, de – mint már jeleztük – körvonalakban a munkaterv messzebbre tekint. A 2010-re vonatkozó elképzeléseink középpontjában a Társaság jubileuma áll.

Az éves terv természetesen nem tartalmazza a szervezeti egységek által saját hatáskörben tervezett rendezvényeket. Többségük gazdag programot fogalmazott meg a 2010. évre is, ezek egy része felkerül a honlapra.

A Magyar Hadtudományi Társaság 2010-ben illetve a 2010-2012-es ciklusban is – mint már évek óta – kettős közelítésben alakítja ki munkatervét. Egyrészt meg kívánja szilárdítani helyét a magyar tudományos közéletben, folytatva az alapszabályban meghatározott tevékenységeket, ápolva az immár két évtizedes hagyományokat, másrészt fenn kívánja tartani a nagyon kényes pénzügyi egyensúlyt.

Természetesen továbbra is meg kívánjuk jelentetni a Hadtudomány című folyóiratot, amelynek 2010-ben három – ezen belül egy összevont – számát tervezzük kiadni nyomdai kivitelezésben. Az 1. számot március végén terveztük megjelentetni, terjedelmének jelentős részét a februári konferencia szerkesztett anyagának ismertetésére illetve a nyertes pályázatok publikálására fordítottuk. A 2. számot az év közepén reméljük kiadni és teljes egészében a Társaság 20 éves jubileumának szenteljük. A 3-4. összevont számot november-decemberben tervezzük megjelentetni. Minden szám változatlan formában megjelenik a honlapunkon is, továbbá a nyomdai számokhoz bővebb internetes melléklet (lényegében egy önálló internetes szám) is fog tartozni, amelynek tartalomjegyzéke rezümékkel és kulcsszavakkal, magyar és angol nyelven is a nyomtatott anyag tartalmával együtt a 3-4. számban fog megjelenni.

A Tanárky-díj megalapítása óta minden évben lehetőséget találtunk arra, hogy legalább egy, kiemelkedő munkát végző tagtársunkat elismerésben, Tanárky-díjban részesítsük. Így fogunk tenni 2010-ben is, érdemes jelöltekben soha nem volt és most sincs hiány. A Korponay-díj esetében más a helyzet, csak akkor fogjuk odaítélni, ha életkorban is megfelelő jelöltre érkezik javaslat.

2010-re is kiírjuk illetve a március 5-ei elnökségi ülés jóváhagyása birtokában már ki is írtuk a Társaság pályázati felhívását (1. sz. melléklet). A kiírás megjelenik a Hadtudomány 2010/1. számában és már felkerült a honlapra is. Kérjük a küldöttgyűlés részvevőit, fejtsenek ki jó értelemben vett népszerűsítő-agitációs tevékenységet, hogy minél nagyobb számú pályamű érkezzon be.

Központi rendezvényeink számát a többéves tapasztalatok alapján általában kettő-háromban (esetenként csupán egyben) határoztuk meg. Kiemelt rendezvényeinket 2010-ben – az Intéző Bizottság és az elnökség ajánlása szerint – a hadtudomány fogalmának, tartalmának, tárgyának változásaival illetve fejlődési irányainak tendenciájával foglalkozó konferenciasorozat elemei képezik. Az egész sorozat harmadik eleme már le is zajlott: 2010. február 25-én tartottuk a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem és az MTA Hadtudományi Bizottságának társszervezői közreműködésével.

Az őszi rendezvényt formabontónak szánjuk: össze akarjuk hívni a Magyar Hadtudományi Társaság minden tagját. Taglétszámunk mintegy hatszáz fő, tagjaink jelentős része még életében nem vett részt országos, teljeskörű rendezvényen, hiszen 1995 óta csak küldöttgyűléseket tartottunk, ma is a küldöttgyűlés a Társaság legmagasabb döntéshozatali fóruma. Ez év októberében viszont forma szerint *közgyűlést* tartanánk (amiről nem is tesz említést az alapszabály), de nemcsak a nosztalgia jegyében, hanem az előretétek szándékával is. Ezen a rendezvényen számot adnánk a három legutóbbi – a hadtudomány különböző aspektusaival foglalkozó – szakmai-tudományos konferenciánk eredményeiről, meghallgatnánk a széles

értelemben vett tudományos-hadtudományi közvélemény reagálását. Méltóan emlékeznénk meg a Társaság megalapításának 20. évfordulójáról.

A megemlékezés másik tervezett formája a Hadtudomány már említett 2010/2. száma, amely jubileumi kiadványként jelenik meg. Ennek részleteire a munkaterv csak egy vonatkozásban tér ki: mivel a tudományos munka döntően a szervezeti egységekben koncentrálódik, a jubileumi kiadvány szerves részét képezik majd a szakosztályokról, területi tagozatokról, klubokról szóló beszámolók, tájékoztatások. Ezekre vonatkozóan szempontokat, irányelveket adtunk ki, amelyekben meghatároztuk a határidőt is: április közepéig-végéig minden szervezeti egységnek össze kell állítania saját tájékoztatóját. Itt nem feltételes módban fogalmaztunk, ezt meg kell csinálni, hogy a jubileumi kiadvány ne csonkán, foghíjasan jelenjen meg.

Az említett 2010/2. számot szeptember-októberben szándékozunk megjelentetni, és a Tudomány ünnepéhez kapcsolódó rendezvénysorozat keretében, a Magyar Hadtudományi Társaság megalapításának huszadik évfordulóján, november 18-án összehívandó „közgyűlés” előtt tervezzük kiosztani.

2011-ben a konferencia-sorozat két újabb elemét tervezzük megrendezni, a napirenden az *információs hadviselés és a hadtudomány* illetve az *aszimmetrikus hadviselés legújabb típusai* szerepelnek. Ezen kívül a Társaság részt vállal a Biztonságpolitikai és Honvédelmi Kutatások Központja által a magyar uniós elnökség alkalmából szervezendő konferencia megrendezésében és lebonyolításában.

2012-ben szintén két konferenciát tervezünk a sorozat részeként, ezeknek tervezett napirendjén az alábbi témák szerepelhetnek: a nukleáris (tömegpusztító) fegyverek és a hadtudomány, a civil és a katonai feladatok kölcsönkapcsolata, a nem halálos fegyverek és a hadtudomány, a robotika és a hadtudomány, az energiabiztonság katonai aspektusai, a klímaváltozás lehetséges katonai vonatkozásai. Visszatérően szerepelhetnek a választott témák között a válságkezelés összefüggései.

Kívánatos, hogy a Hadtudományi Társaság következő három évre szóló programját, a munkatervben feltüntetett feladatokat, rendezvényeket a szakosztályok, tagozatok és klubok a zászlajukra tűzzék, részt vállaljanak a szervezésből, mozgósítsanak a végrehajtásra, egyszóval a központi feladatok kiemelt helyet kapjanak a szervezeti egységek terveiben.

Ugyanezeket az elemeket szerepeltetni kívánjuk és fogjuk a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem és a Honvédelmi Minisztérium éves tudományos terveiben.

Visszatérve 2010-hez, már történt említés arról, hogy kérni szándékozunk a vezérkari főnököt a Hadtudományi Alapítvány összegének megemelésére. Egy másik elképzelésünk, és ezt is a megválasztandó Intéző Bizottság figyelmébe ajánljuk, hogy át kell térni az elektronikus banki ügyintézésre.

Folytatni célszerű azt a gyakorlatot, hogy egy-egy szervezeti egység beszámol az Intéző Bizottság ülésein saját helyzetéről.

2010-ben folytatja munkáját a „stratégiai” bizottság, amely ebben az évben a Társaság külső kapcsolatait méri fel. Remélhetőleg ez a szakasz ugyanolyan markáns javaslatokban ölt majd testet, mint a bizottság tevékenységének most záruló első szakasza.

Megfontolandó, hogy jó-e a kialakult gyakorlat, miszerint a beszámoló küldöttgyűlést hosszú évek óta március végén, április elején tartjuk. Egyik oldalról ez praktikus, mert a beszámoló elkészítése nagyon időigényes, másrészt viszont negyedévnyi kiesést okoz az éves munkaterv elfogadásában és végrehajtásában. Ha a szervezeti egységek január közepéig, de akár december végéig el tudnák készíteni saját beszámolóikat – aminek semmi elvi akadálya nincs –, akkor jó egy hónappal előbbre lehetne hozni a küldöttgyűlést.

Javasoljuk, hogy az Intéző Bizottság és az elnökség foglalkozzon ismételten Társaságunk „szakosztályon kívüli” tagjainak kérdésével. Az a helyzet, hogy ezen tagjaink kiesnek bizonyos lehetőségekből, és nem élhetnek a küldöttválasztás illetve a választhatóság jogával.

Szakosztályainktól – a megadott szempontok szerint – további javaslatokat várunk a Társaság „központi” rendezvényére, akár a küldöttgyűlésen is (olyan rendezvényekre, amelyekhez „nevét adhatja” a Magyar Hadtudományi Társaság).

A szakosztályoknak juttatott pénzügyi keret további fenntartását tervezzük, ez évben változatlanul a befizetett tagdíj 25%-ának mértékében. A keret a következő év január végéig, lényegében a szakosztályi beszámolók elkészítési határidejéig vehető igénybe.

Ha erre szükség mutatkozik, 2010-ben ismét korrigálni fogjuk szakértői névsorunkat, amely első ízben 2008-ban lett kiigazítva (a Társaságban viselt tagsági viszonyukat elveszített szakértőket a szakértői névsorból is töröltük). Hasonló esetben ezután is udvarias levelet fogunk kapni az elnök aláírásával, amelyben tájékoztatjuk őket a törlés tényéről, kérve egyúttal a szakértői igazolvány visszajuttatását.

A tervezett elnökségi ülések:

Az első elnökségi ülést ebben az évben március 5-én tartottuk, a legfontosabb napirendi pont a beszámoló jóváhagyása volt.

Májusban és szeptemberben: aktuális kérdések, a szervezeti egységek „beszámoltatásának” tapasztalatai, a Tudomány ünnepe kapcsán átadandó elismerések, a Társaság központi rendezvényének előkészítése szerepel a napirenden

Decemberben a napirenden szereplő kérdések: a pályázati kiírásra beérkezett pályaművek sorrendjének meghatározása, az év lezárása, szempontok a beszámolóhoz.

Az Intéző Bizottság a nyári időszak kivételével általában havonta egyszer ülésezik. Bizottságaink (a Felügyelő és az Etikai bizottság) szükség szerint üléseznek, de elnökeik rendszeresen meghívást kapnak az Intéző Bizottság illetve az elnökség üléseire (csakúgy, mint örökös tagjaink, illetve a Hadtudomány főszerkesztője).

Végezetül egy fontos mozzanatra hívjuk fel a megválasztandó vezetés figyelmét: 2010 egyúttal a parlamenti választások éve is, amely várhatóan új honvédelmi vezetést, új parlamenti bizottságokat fog hozni. Javasoljuk, hogy a Társaság vezetői kérjenek lehetőséget és tegyenek bemutatkozó látogatást a HM vezetőinél, a parlament Honvédelmi Bizottságánál, ugyanúgy, ahogy az korábban is rendszeresen megtörtént.

Az MHTT pályázati felhívása a 2010. évre

A Magyar Hadtudományi Társaság elnöksége - a küldöttgyűlés határozata értelmében, a jóváhagyott éves munkatervvel és költségvetési tervvel összhangban - pályázatot hirdet tanulmányok, elemzések megírására.

A pályázat meghirdetésének célja a Társaság tagságának aktivizálása, a tudományos tevékenység és mindenekelőtt a kutatás ösztönzése, publikálásra alkalmas, és elsősorban a gyakorlatban is hasznosítható anyagok készítése, a tagság önmegvalósítási lehetőségeinek bővítése.

A pályázat keretében a következő tudományos illetve kutatási témaköröket tartjuk célszerűnek feldolgozni:

- a hadtudomány fogalmában, tartalmában bekövetkezett változások, az aktuális problémák;
- a biztonság modern értelmezése és aktuális problémái;
- a haderőfejlesztés időszerű kérdései és azok megoldásának lehetőségei;
- az önkéntes tartalékos rendszer kialakításának, működésének kérdései;
- a védelmi, illetve stratégiai tervezés, és ezen belül a haderőtervezés aktuális kérdései;
- a missziós küldetések tapasztalatai, jogi feltételrendszere, logisztikai kérdései;
- a háborúval kapcsolatos elméletek változásai a jelenlegi kihívások fényében és ezek gyakorlati megvalósításának kérdései;
- a terrorizmus, a gerilla-hadviselés és az ellenük vívott küzdelemben alkalmazható eljárások, módszerek, eszközök;
- a katonai vezetés időszerű kérdései és eljárásai;
- a logisztika előtt álló feladatok és azok lehetséges megoldásai;
- a haditechnikai és technológiai fejlesztés szükségessége, egyes területek legégetőbb problémái és javaslatok azok megoldására;
- informatika a védelmi szférában;
- a rendvédelem, a katasztrófavédelem és más speciális terület fejlesztésének kérdései;
- a humán erőforrás-gazdálkodás napjainkban és a közeli jövőben;
- a társadalom és a hadsereg - a fegyveres erők demokratikus ellenőrzése;

A pályázaton a Társaság tagjai egyénileg, vagy csoportosan vehetnek részt, kifejezetten ezen pályázat céljára készített, eredeti, ebben a formában más helyre be nem nyújtott tanulmányokkal.

A pályázat elsősorban a kiírásban szereplő (esetleg önálló kezdeményezés alapján választott, de a Hadtudományi Társaság illetve szakosztályai profiljába tartozó) téma kidolgozására irányuljon. Lehet komplex jellegű, de foglalkozhat a téma egy-egy részterületével is. A pályázat jeligés, ily módon megőrzi a pályázó személyiségének anonimitását a pályamunka elbírálásának befejezéséig.

Elnyerhető díjak (bruttó):

- egy I. díj - 80 ezer Ft.;
- egy II. díj -60 ezer Ft.,
- egy III. díj - 40 ezer Ft.

A beérkezettek pályamunkáknak legfeljebb fele díjazható, továbbá a díjak megoszthatóak. Az elnökség az egyes szakmai területek kiemelkedő alkotásait különdíjban részesítheti.

A pályaművek terjedelme ne haladja meg a három szerzői ívet.

A pályamunkák beadási határideje (postabélyegző alapján): 2010. október 15-e.

A jeligével ellátott pályamunkákat két nyomtatott (gévelt) példányban és egy elektronikus adathordozón (lemezen, vagy CD-n) kell postai úton beküldeni, vagy benyújtani a Társaság titkárságára. Csatolni kell hozzá egy zárt borítékot, amelyen kívül fel kell tüntetni a jeligét, belül pedig a szerzőre vonatkozó adatokat (név, szül. hely, idő, anyja neve, lakcím vagy szolgálati helyének postacíme, adószám, TAJ szám, nyugdíjas törzsszám, átutalási számla szám).

A pályaműveket az elnökség által felkért szakértők bírálják el.

A díjazott pályázatok hasznosításáról a Társaság dönt a szerzők egyetértésével. Az alkalmas pályázatok - függetlenül a díjazás tényétől - esetleges átdolgozás után a Hadtudomány című folyóiratban is közlésre kerülhetnek. Minden pályamunka - a szerzővel való előzetes egyeztetés után - átadásra kerülhet a hasznosításában érdekelt szervek részére.

A pályázat kiírásának feltételeit, a pályázati rendszer célját, az alkalmazott eljárásokat és más, szükséges tudnivalókat az MHTT Elnöksége által jóváhagyott szabályozó (a Magyar Hadtudományi Társaság Pályázati rendszere) tartalmazza.

Budapest, 2010.

A Magyar Hadtudományi Társaság Elnöksége

KÖZHASZNÚSÁGI JELENTÉS 2009. ÉV

A Társágról általában:

A Társaság alapításának éve 1990.

Bejegyzésének dátuma: 1990.12.02. Főv. Bíróság Pk. 644001/1 sz. ügyirattal 3115 sorszám alatt.

Adószáma: 19655866-1-42

A Társaság jogi személy, az 1989. évi II. törvény alapján önálló társadalmi szervezetként működik. A Társaság tagjai kutatási eredményeinek megjelentetése céljából kiadja a **Hadtudomány folyóiratot**.

A társaság céljáról általában:

- a hadtudomány fejlesztése, az egyetemes biztonság problémáinak tudományos vizsgálata;
- a hadtudomány és más kapcsolódó tudomány-ágak iránt érdeklődő, azokkal tudományos
- igénnyel foglalkozó vagy foglalkozni kívánó érdeklődők összefogása; a hadtudomány fejlődésének szolgálata; a tudományos eredmények gyakorlatban való alkalmazásának segítése;
- megfelelő fórum biztosítása a társaság tagjai részére ismereteik bővítésére, kutatásaik segítésére, szakmai eredményeik terjesztésére, publikálására, szakmai színvonaluk emelésére, érdekeik védelmére;
- a magyar hadtudományi élet hagyományainak ápolása, a szakmai egység és az együvé tartozás érzésének, gyakorlatának erősítése.

Támogatásainkról általában:

2009-ben legjelentősebb támogatónktól, a Honvédelmi Minisztériumtól a megelőző évinél lényegesen nagyobb, 5.500 eFt támogatásban részesültünk. További két jelentős támogatónk a Magyar Tudományos Akadémia (1.020 eFt) és a Honvéd Vezérkar Hadtudományi Alapítvány (1.220 eFt) volt. (Az MTA-tól kapott támogatás fele a 2008. évre vonatkozik, de 2009-ben került teljesítésre.)

Tagdíjbevételünk 1.298 eFt volt, az SZJA 1%-os felajánlásból 306 eFt támogatásban részesültünk.

Társaságunk – hasonlóan a 2008-as évhez – szponzori támogatást is kapott; a Kratos Mérnöki és Kereskedelmi Kft. 70 eFt-tal támogatta májusi konferenciánk megrendezését.

Kiadásainkról általában:

Kiadásaink közül a legnagyobb a Hadtudomány című folyóirat megjelentetése, ez a tétel a tavalyi évhez képest kisebb; a dologi és személyi kiadások összesen mintegy 2.200 eFt-ot tesznek ki a lektorálás, a nyomdai előkészítés, az előállítás és a terjesztés költségeivel együtt. (E tételek már tartalmazzák a Hadtudomány 2010 évi. 1-2. számának kiadását is.)

A Társaság által odaitélt Tanárky-díj dologi költsége 699 ezer forint volt – idén két díjat sikerült kiadnunk. Az Intézőbizottság döntése értelmében Társaságunk 50 eFt-ot utalt át a Honvédség és Társadalom Baráti Kör székesfehérvári szervezetének, mellyel a Pákozdi Katonai Emlékhely Bizottságot támogatta.

További jelentős tétel az elnök, a titkárságvezető és a könyvelő díjazása, ezek összességében (személyi és dologi kiadások vonatkozásában) mintegy 3 millió forintos tételt jelentettek.

Az üzemelési költségek, például a postaköltség és az irodaszerek beszerzése, összességében a 2008-asnál kisebb kiadást jelentettek.

Kimutatás a beérkezett támogatásokról és juttatások felhasználásáról

a) Támogatások megoszlása

Megnevezés	Összeg E Ft-ban
Bevételek	
1.Támogatások	
Alapítványi támogatás/Honvéd vezérkar	1 200
Magyar Tudományos Akadémia	1 020
Honvédelmi Minisztérium	5 500
Szponzori támogatás	70
Pályázati úton elnyert támogatás	0
Támogatások összesen:	7 790
2.Tagdíjak	1 298
3.Egyéb bevételek	312
SZJA 1% adomány	306
Kamatbevétel	6
4.Közhasznú tevékenységből származó bevétel	35
Bevételek mindösszesen:	9 435

b) Vagyon felhasználásáról kapcsolatos tételek:

Megnevezés	Összeg E Ft-ban
Kiadások	
1.Személyi jellegű ráfordítások	
Béreköltség	2 012
Megbízási díjak	992
Tiszteletdíjak	-
Személyi jellegű egyéb kifizetés	258
Bérfelrakások	592
Személyi összesen	2 862
2.Anyagi jellegű ráfordítások	
Fenntartási, karbantartási, javítási költségek	68
Postaköltség	176
Kiadvány szerkesztési, nyomdaköltségei	1 766

Tudományos, ügyviteli, számviteli, pénzügyi kiadások	1 811
Egyéb kiadások	110
Tanárky-díj, plakett, gyűrű	699
Nyomtatvány irodaszer költségek	25
Anyagjellegű szolgáltatások összesen	4 655
3.Nem anyagjellegű szolgáltatások	207
Bankköltség	207
4. Ráfordításként érvényesíthető kiadás	50
Ráfordítások mindösszesen	7 774

Budapest, 2010. március

(Dr. Nagy László)
elnök

Készítette: Székely Gabriella könyvelő